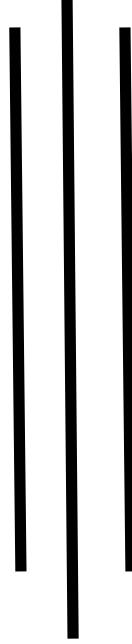

मुगुम कार्मारोङ गाउँपालिकाको दशौँ गाउँसभामा

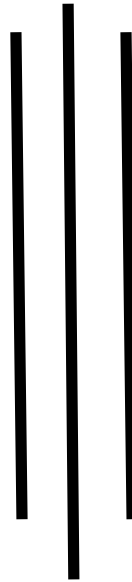
अध्यक्ष श्री छिरिङ क्याप्ने लामाले

प्रस्तुत गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को

नीति तथा कार्यक्रम

मुगुम कार्मारोड गाउँपालिकाको दशौँ गाउँसभामा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम

सर्वप्रथम मलाई दोश्रो पटक गाउँपालिका अध्यक्षको जिम्मेवारी सम्पने मुगुम कार्मारोड गाउँपालिका वासी दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु लाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु | यो ऐतिहासिक भूमिका अझ इमान्दारिता पुर्वक निभाउने प्रण गर्न चाहन्छु | सम्पूर्ण नवनिर्वाचित सहकर्मी हरुलाई यो दशौँ गाउँसभामा हार्दिक स्वागत गर्दै आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम दशौँ गाउँसभामा पेश गर्न पाउँदा गौरवान्वित महशुस गरेको छु |

गाउँसभा सदस्यज्युहरु

विगतको ५ वर्षे हाम्रो कार्यकालको समिक्षा इतिहासले गर्ला नै हाम्रो उल्लेखनीय कार्य भनेकै भ्रष्टाचारको विरुद्ध शुन्य सहनशीलतानै हो यो कुरा तपाईंहरु सामु जगजायर नै छ | कोरोना महामारी र स्थापनाकालीन केहि कानुनी तथा संरचनागत अप्ठ्याराहरु विच हामी गाउँपालिका भित्रका ५ वडाका ११ वटा बस्तिहरुमा कादुरी संगको पटक-पटकको समन्वयको परिणाम स्वरुप विधुत सेवा पुर्याउन सफल भयौं | सुरुवाती २ वर्षमा भवन र संरचनाको अभावले जिल्ला सदरमुकामबाटै सेवा प्रवाह भएपनि गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण गरी विगत ३ वर्षदेखि गाउँपालिका केन्द्रबाटै सेवा प्रवाह गरिरहेका छौं | सबै वडा कार्यालयका भवनहरु निर्माण भैसकेका छन | हरेक बस्तिमा आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुर्याउन सफल भएका छौं यतिमात्र नभई बर्षौं देखि एक जना डाक्टर सम्म नहुँदा सामान्य रोगको लागि पनि गमगढी जानुपर्ने बाध्यात्मक परिस्थितिलाई मध्यनजर गर्दै रिउस बगर सामुदायिक अस्पतालमा चिकित्सक सेवा लगाएत ल्याव सेवा सुरु गरेका छौं र एक्सरे सेवा पनि छिट्टै सुरु हुँदै छ | १० शैयाको अस्पतालको निर्माण कार्य सुरु भैसकेको यहाँहरु सबैलाई अवगतनै छ | आर्थिक विपन्नताले आक्रान्त हाम्रो दलित समुदायको उपचारमा राहत होस भन्ने हेतुले यसै आ.व बाट नि.शुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु भैसकेको छ |

हरेक वस्तीमा विद्यालयहरु स्थापना भएता पनि कक्षा ४ भन्दा माथि अध्ययनको लागि साना नानीहरु घन्टौं हिड्नु पर्ने परिस्थितिको अन्त्य गर्दै हाम्रो पहिलो ५ वर्षे कार्यकाल बाट संचालनमा आएको आवाशीय विद्यालय ताखामा हाल २९२ नानीहरुले आवाशीय सुविधा सहितको अध्ययन गरिरहेका छन जसको व्यवस्थापनको सबैकाम गाउँ पालिकाले नै गरिरहेको छ | पुलुमा बजार विस्तार पछि यहाँ रहने बालबालिकाहरुका लागि बाल विकास केन्द्रको स्थापना गरिसकेका छौं र चितैकुनामा विकास हुँदैगएको बस्तिलाई मध्यनजर गर्दै घुम्टी विद्यालयको आवश्यकता महशुस गरी आवश्यक प्रकृया अघि बढीसकेको छ |

हामी सबैको बर्षौं देखिको एकमात्र सडक संजाल संग जोडिने सपनालाई साकार पार्न विगतका पाँच वर्षमा कयौं प्रयास हरु गरियो | सडक विभाग अन्तर्गतको परियोजना भएको र हामीले यसको काम अगाडी बढाउन नपाईने कानुनी प्रावधानले पनि हामीले खरिद गरेको एक्सभेटर पनि केही समय काम विहिन भयो | पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि छायाँनाथ (एब्लांग) महोत्सव आयोजना गरी राष्ट्रपति आउने मिति घोषणा भैसकेको अवस्थामा कोभिड-१९ को कारण सो कार्यक्रम हुन सकेन | अरु पुल-पुलैया बाटो घाटोहरु कति बने र स्तरोन्नति गरिए यहाँ हरु लाई अवगतनै छ | तिहार बगरदेखि डोल्फु पुग्ने छोटो बाटोको टेन्डर प्रकृयापछि काम भैरहेको छ | खानेपानी, सिंचाई, लघु-जलविधुत लगाएत हाम्रो संस्कृतिलाई प्रतिविम्बित गर्ने काङ्नि, गुम्बा, मुर्तिहरु निर्माण तथा स्थापनाका कामहरु तपाईंहरुकै गाउँबस्ति अगाडीनै छन |

सेवा प्रवाह तथा संस्थागत विकास तर्फ सुरुका २ वर्ष कर्मचारीको चरम अभावले हाम्रो काम प्रभावित हुन पुग्यो | हाल हाम्रै निरन्तरको समन्वय र प्रयासले सबै शाखा र वडा कार्यालयहरु कर्मचारी विहिन छैनन | उच्च स्तरीय प्रशासनिक आयोगले आ.व २०७६/०७७ मा हाम्रै गाउँपालिका कर्णाली प्रदेशको उत्कृष्ट गाउँपालिका घोसित भयो | टेलिफोनको समेत समस्या भईरहेको हाम्रो गाउँपालिकामा हाल एकाद ठाउँ बाहेक हामि संचार संग जोडिएका छौं | गाउँपालिका केन्द्र पुलु, मांग्री, मह रिउस लगाएत का बस्ति, स्वास्थ्य संस्था आदिहरुमा इन्टरनेटको पहुँच पुर्याउन सफल भएकाछौं | स्थानीय उत्पादनको प्रवर्दनका लागि प्रदेश सरकार संगको सहकार्यमा जिम्मु प्रशोधन केन्द्र र च्याङ्ग्रा श्रोतकेन्द्रको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ |

गाउँसभा सदस्य ज्युहरु

इतिहास बिगतले छोडेको बाटो मात्र होईन यसले हाम्रो भविष्यको दिशालाई पनि निर्दिष्ट गर्छ | त्यसैले बिगतको अनुभवले हाम्रो सामाजिक मनोविज्ञान, हाम्रो भौगोलिक तथा साँस्कृतिक विशिष्टता हरुको संरक्षण सहित दिगो विकासको लक्ष्य हासिलको लागि उपयुक्त विकास मोडेलको विषयमा केहि नयाँ दृष्टिकोणहरु दिएको छ, केहि महत्वपूर्ण पाठ सिकाएको छ | यसैको आधारमा हाम्रा सबै खालका विशिष्टताहरु लाई मध्यनजर गर्दै आगामी पाँच बर्ष हाम्रो विकास निर्माणको लक्ष्य हासिल गर्न हामिले केहि नयाँ अभ्यास हरु गर्नुपर्ने आवश्यकताको महशुस भएको छ | यस अन्तर्गत भौतिक संरचनाहरुको निर्माण मा अधिकतम स्थानीय सामग्रीको प्रयोग , स्थानीय उत्पादनको प्रवर्दन मात्र नभई उत्पादन र बजारिकरणमा समेत ठोस कार्यक्रमहरु ल्याउनु पर्ने ठहर गरेका छौं | हाम्रो गाउँपालिकामा अवस्थित विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरुको प्रचारप्रसार मात्र नभई आउने पर्यटकहरुको उचित व्यवस्थापन र सुरक्षाको लागि पनि आवश्यक पूर्वाधार तथा जनशक्ति निर्माणको लागि उचित कार्यक्रमहरुको थालनी गर्नुपर्ने भएको छ | गाउँपालिकाको केन्द्र पुलुको दिगो रुपमै फोहोर व्यवस्थापनको लागि यसै आ.व काम उचित कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने महशुस गरेका छौं साथै बाटोको स्तरोन्नति गर्दै पत्थर बिछ्याउने कार्यको प्रारम्भ पनि यसै आर्थिक वर्ष बाट सुरुगर्ने निर्णय गरेका छौं | साथै पुलुमा जैविक पार्कको लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गर्ने निर्णय गरेका छौं | हामिकहाँ उत्पादन हुने स्थानीय खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुने वातावरण सृजना गर्न गाउँपालिकाको आयात र निर्यातको बर्तमान अवस्थाको अध्ययन गरि उचित कार्यक्रमहरु पहिचान गर्नुपर्ने ठहर गरेका छौं |

पूर्वाधार विकास तर्फ स्थानीय पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (कर्णाली पाइलट) मा कर्णाली प्रदेशका जम्मा ११ वटा स्थानीयतहहरु संगै हाम्रो गाउँपालिका छनौट हुन सफल भएको यहाँहरु लाई सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु | ७ बर्षको लागि लागु हुने यो परियोजना मार्फत गाउँपालिकामा अत्यावश्यक ग्रामिण सडक विस्तार तथा अन्य पूर्वाधारहरु निर्माण हुनेछन | नवप्रवर्तन साझेदारी कोष परियोजना पनि लागु भैसकेकाले यो परियोजना मार्फत कृषि उत्पादनको बजारीकरण तथा पर्यटन प्रवर्दनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले यसै आ.व बाट विभिन्न कार्यक्रमहरु लागु गर्ने छ |

शिक्षा र स्वास्थ्यको क्षेत्रमा अत्यावश्यक पूर्वाधारहरु निर्माण भैसकेको बर्तमान अवस्थामा आगामी बर्ष बाट गुणस्तरको क्षेत्रमा विशेष पहल गर्नेछौं | आवाशीय विद्यालयको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि गाउँपालिकाले आवश्यक कदम लिनेछ | गाउँपालिकाको एक मात्र नमुना मा.वि को आवश्यक भौतिक संरचना निर्माणको काम यथासिघ्र सुरु गर्न आवश्यक पहल गर्नेछौं | रिउस बगरमा एक्सरे सेवा सुरु तत्काल सुरु गरिने छ भने निर्माणाधीन अस्पतालको काम यथासिघ्र सम्पन्न गरि सेवा प्रारम्भ गरिने छ | सामाजिक सुरक्षा वितरण लाई सहज बनाउनको लागि आवश्यक पहल गर्नेछौं भने गत वर्ष बाट सुरु भएको दलितहरु को लागि निशुल्क विमा कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिँदै स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लाई विस्तार गर्न आवश्यक पहल गर्नेछौं | विधुत सेवा नपुगेका बस्ति हरुमा सेवा विस्तारको काम यथासिघ्र सुरु गरिनेछ | गाउँपालिका लाई तिब्बत सरकारले सहयोग स्वरुप प्रदान गर्नलागेको एक्सभेटर र गाउँपालिकाको एक्सभेटर लाई गाउँपालिकाको आन्तरिक सडक निर्माण कार्यमा लगाईनेछ | सेवा प्रवाह लाई अझ सहज, जनमुखी र पारदर्शी बनाउन

वडाबाटै सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाइने छ र गाउँपालिकाको सेवा लाई अझ प्रभावकारी र सहज बनाउन थप संरचनाहरू निर्माण गरिने छ ।

हाम्रो साझा समृद्धीको सपना लाई केन्द्रविन्दुमा राखेर बजेट, नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा सबै वडा अध्यक्ष र सदस्य ज्युहरूको उपस्थिति र तत् वडाका सम्पूर्ण गाउँवासीहरूको सहभागितामा व्यापक छलफल तथा अन्तरकृया मार्फत गरिएको हुँदा यसले सम्पूर्ण गाउँपालिकावासीका आवश्यकताहरू लाई सम्बोधन गर्नेछ भन्नेमा विस्वस्त छु । हाम्रो समृद्धिको साझा सपना हाम्रो साझा प्रतिवद्धताबाट मात्र सम्भव छ तसर्थ नीति तथा कार्यक्रम मार्गदर्शन मात्र हो यसले निर्दिष्ट गरेको बाटोको यात्रा तय गर्ने तपाईं हामि हो । र मलाई विश्वास छ विगतको अनुभव, भविष्यको आवश्यकता अनि श्रोतको उपलब्धताको आधारमा आगामी आ.वको लागि हामीले लिएको नीति तथा कार्यक्रम सफल गराउन हामी सबैले आ-आफ्नो भूमिका इमान्दारिताका साथ निभाउने छौं ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यु हरु,

अव म आ.व ०७९/०८० को लागि गाउँपालिकाका नीति तथा कार्यक्रम हरु प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधार हरु :

क) समग्र नीति तथा आधारहरू :- बजेट तथा कार्यक्रम हरु तर्जुमा गर्न तय गरिएका राज्यका विभिन्न निर्देशक सिद्धान्त हरु , नेपालको संविधान २०७२ ले ब्यबस्था गरेको नागरिकको मौलिक हक, हाम्रो विषेस भौगोलिक र सांस्कृतिक अबस्था, गरिबी न्युनिकरण, दिगो विकासको लक्ष्य,पन्धौं आवधिक योजना, आर्थिक तथा वित्तीय आत्मनिर्भरता जस्ता विद्यमान राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय नीति हरु मा केन्द्रित रही गरिएको छ ।

ख) क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू :-

१) आर्थिक क्षेत्र:- उत्पादन, रोजगारी, व्यवसाय पवर्द्धन , सहकारी विकास, गरिबी निवारण

२) सामाजिक विकास :- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा, समावेशी विकास, महिला तथा लक्षित वर्ग शसक्तिकरण, स्वास्थ्य सेवामा सबै को समान पहुँच , अपाङ्ग मैत्री सेवा, स्वस्थ खानेपानि तथा सरसफाई, तथा जनचेतना ।

३) पूर्वाधार क्षेत्र:- यातायात संरचना निर्माण तथा विस्तार, जलविधुत, स्वास्थ्य तथा शिक्षा संरचना निर्माण र सेवा विस्तार, सार्वजनिक भवन निर्माण, ग्रामिण बाटो सुधार, अन्य सार्वजनिक निर्माण , शुद्ध खानेपानी संरचना निर्माण।

४) वन, वातावरण तथा विपत् व्यवस्थापन :- बातावरण मैत्री विकास, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, तटवन्धन, विपत् प्रतिकार्य योजना निर्माण, विपत् व्यवस्थापन कोष ।

५) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :- आवश्यक कानुन निर्माण,मानव संशाधन आपूर्ति तथा विकास, विधुतीय सुचना प्रणाली विस्तार, प्रत्येक वडा मा इन्टरनेट सेवा विस्तार, सार्वजनिक सुनुवाई, आन्तरिक तथा बाह्य लेखा परिक्षण।

१. भौतिक पूर्वाधार विकास तर्फ:

- ❖ सेवा प्रवाह लाई थप सहज बनाउनका लागि थप अपाङ्गमैत्री भवन, शौचालय जस्ता संरचना निर्माण गरिनेछ ।
- ❖ गा.पा केन्द्र पुलुबजारको बाटो पन्थर बिछ्याई स्तरोन्नति गरिने छ ।
- ❖ गमगढी नाक्चेलाक्ना सडकका विभिन्न खण्ड हरुमा सडक निर्माणगरी आन्तरिक रुपमा सडक विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका स्तरीय खेल मैदानको स्तरउन्नति गरिने छ ।

- ❖ आवाशीय विद्यालयमा छात्रवासको आवश्यकता महसुस गरिएकाले यसै वर्ष छात्र र छात्रावासको लागि २ वटा भवन निर्माण गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आवधिक योजना मार्फत गौरवका आयोजना हरुको पहिचान गरिने छ ।

२. बिपत व्यवस्थापन तथा वातावरण तर्फ

- ❖ गाउँपालिकाको जलवायु प्रतिकुलन योजना तथा बाढी पहिरो जोखिमको नक्सा बनिसकेकोले सोहि आधारमा विभिन्न जोखिमपूर्ण ठाउँहरु मा तटबन्धन तथा बायो इन्जिनियरिंग कार्य गरिने छ ।
- ❖ पुलुको जंगल लाई जैविक पार्कको रुपमा विकास गरिने छ ।
- ❖ पुलु बजार लगाएतका बस्तिहरुको फोहोरको दिर्घकालिन व्यवस्थापनको लागि आवश्यक कार्यक्रम ल्याईने छ ।

३. शिक्षा तर्फ

- ❖ गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै विद्यालयहरुमा शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि शिक्षक/कर्मचारी क्षमता विकास तथा विभिन्न तहको अनुगमन संयन्त्रलाई क्रियाशील बनाउन आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।
- ❖ गा.पा अन्तर्गत वडा नं ३ ताखामा हाल संचालित आवासीय विधालयको प्रभावकारी सन्चालन र व्यवस्थापनको लागि संघीय र प्रदेश सरकार संगको निरन्तर सहकार्यलाई विषेश प्राथमिकतामा राखिने छ । साथै यसको दिर्घकालिन व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानून निर्माण गरि व्यवस्थित गर्दै लिईनेछ ।
- ❖ सम्बन्धित विध्यालय व्यवस्थापन तथा वडा स्तरीय अनुगमन समितिको अनुगमन प्रतिवेदनको आधारमा शिक्षक प्रोत्साहन र दण्डको कार्यक्रम ल्याईने छ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको शैक्षिक तथ्यांकलाई अध्यावधिक तथा विधुतीय प्रणाली बाट सार्वजनिक गरि सुचनामा सबैको सहज पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ❖ रास्ट्रिय स्तरमा प्रथामिकता प्राप्त शैक्षिक कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ गरिब तथा जेहन्दार विधार्थी लाइ छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्नेकार्य लाई निरन्तरता दिईने छ ।
- ❖ शिक्षक तथा विद्यार्थी हरु लाई मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

४. स्वास्थ्य तर्फ

- ❖ स्वास्थ्य चौकी मुगु, डोल्फु लगाएत का उच्च हिमाली भेगमा रहेका स्वास्थ्य संस्था हरुमा अनिवार्य अल्टिट्युड सिकनेस (AMS) सम्बन्धि आधारभूत औषधि तथा उपकरण को व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ आवश्यकता अनुसार घुम्ती स्वास्थ्य शिविर सन्चालन गरिने छ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक वडा स्वास्थ्य चौकी हरुमा नेपाल सरकारले सुचिकृत गरेका अत्यावश्यक औषधि हरुको सहज उपलब्धताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- ❖ हाल रहेको दलितहरुको लागि निशुल्क स्वास्थ्य विमाको कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिदै स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लाई विस्तार गरिने छ ।
- ❖ रिउस बगर सामुदायिक अस्पतालमा चिकित्सक सेवा लाई निरन्तरता दिदै एक्सरे सेवाको लागि उपकरण र भवन पनि तयारि अबस्थामा रहेकाले आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरि यथासिघ्र सुचारु गरिने छ ।
- ❖ निर्माणाधीन १० शैयाको अस्पताल को निर्माण कार्य यथासिघ्र सम्पन्न गर्न केन्द्र सरकार संग आवश्यक पहल गरिने छ ।

५. पर्यटन तर्फ

- ❖ नवप्रवर्दन साझेदारी कोष परियोजना मार्फत गाउँपालिकामा पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ट्रेकिंग गाईड सम्बन्धि तालिम दिई जनशक्ति उत्पादन गरिने छ ।
- ❖ होमस्टेको लागि उपयुक्त बस्ति वा घरदुरी छनौट गरि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
- ❖ छायाँनाथ पदमार्गको लागि उपयुक्त रुट छनौट निर्माण कार्य अगाडी बढाईने छ र छायाँनाथ धामको स्तरोन्नति र सरसफाईको लागि आवश्यक कार्यक्रम ल्याईने छ ।
- ❖ कोईकी स्वागिरी हिमाल र तिहार शे फोक्सुन्डो पर्यटकीय पदमार्गको विस्तृत अध्ययन गरि आवश्यक पूर्वाधार हरु निर्माणको लागि पहल गरिने छ ।
- ❖ पर्यटन सुचना केन्द्रको स्थापना गर्ने ।
- ❖ छायाँनाथ श्रावण पुर्णिमा को बेलामा तिर्थयात्रीहरुको लागि छायाँनाथमा हेल्थडेस्क को व्यवस्था गरिने छ ।

६. कृषि तथा पशु तर्फ

- ❖ निर्माणाधीन च्यांग्रा श्रोतकेन्द्र को निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेकोले च्यांग्रा उत्पादन कार्य यथासिघ्र सुरु गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका केन्द्र पुलु र छायल बजारमा गाउँपालिकामा उत्पादिन स्थानीय उत्पादनको प्रवर्दनको लागि कोशेली घर निर्माण गरिने छ ।
- ❖ स्थानीयस्तरमा उत्पादन हुने तरकारी, तथा अन्यबालि हरुको एकिन गरि आयातको स्थितिको अध्ययन गरि गाउँपालिका लाई कम्तिमा सम्भव हुने खाध्य तथा तरकारी जन्य बस्तु आत्मनिर्भर बनाउन उचित कार्यक्रम ल्याईने छ ।
- ❖ कृषि उत्पादनको लागि बिउ भिजन तथा अनुदान वितरण लाई प्रभावकारी बनाउन उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

७. रोजगारी सृजना

- ❖ विगतका वर्ष देखि संचालन हुँदै आएको गाउँपालिका अध्यक्ष रोजगार तथा उपाध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम लाई आवश्यक कार्यविधि बनाई थप व्यवस्थित रुपमा संचालन गरिने छ ।
- ❖ प्रधानमन्त्री तथा मुख्यमन्त्रि रोजगार कार्यात्रम प्रभावकारि रुपमा संञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ स्थानीय पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (LISP) मार्फत गरिब तथा बेरोजगार व्यक्ति लाई रोजगारी प्रदान गरिने छ ।
- ❖ लक्षितवर्ग शसक्तिकरण कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गरिवी निवारण तथा रोजगारी सृजनाका लागि उद्यम विकास कार्यक्रम लाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।

८. सामाजिक विकास तर्फ

- ❖ सामाजिक सुरक्षा वितरणको कार्यलाई थप ब्यबस्थित र सहज बनाउन गाउँपालिकामा संचालित बैंक संग सहकार्य गरि अगाडी बनाईने छ ।
- ❖ महिला, बालबालिका, युवा, अपांग, दलित, र जनजाति तथा सामाजिक र आर्थिक रुपले विपन्न समुदायका लागि जिवनस्तर सुधार गर्न आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रको कला, संस्कृति संरक्षणको लागि मुगुम कार्मारोड संग्राहलय स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

- ❖ सबै सार्वजनिक संरचना निर्माण गर्दा बाल, अपाङ्ग र बृद्ध मैत्री बनाइनु पर्ने नीति लाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ❖ ब्यतिगत घटना दर्ता तथा अन्य तथ्यांक संकलन प्रणाली लाई थप ब्यबस्थित बनाइने छ ।
- ❖ शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धीको लागि पालिका र वडा स्तरीय अनुगमन संयन्त्र लाई प्रभाकारी र नियामित बनाइने छ ।

९. युवा तथा खेलकुद

- ❖ गाउँपालिका भित्र का सबै युवा जनशक्ति लाई गाउँमै बसी योगदान गर्नसक्ने वातावरण तयार गर्न लघु उधम विकास कार्यक्रम मार्फत विभिन्न रोजगारी मुलक तालिम को व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ गा.पा केन्द्र पुलुको खेलमैदान लाई स्तरोन्नति गरिने छ साथै खेलकुद कार्यक्रमलाई सबै वडा स्तर सम्म विस्तार गरिने छ ।
- ❖ हरेक वडाहरुमा युवा क्लब गठन गरि पालिका स्तरीय युवा संजालको माध्यमबाट नमुना युवा संसद अभ्यासको सुरुवात गरिने छ ।
- ❖ युवाहरुका लागि लागु पदार्थ दुर्ब्यसनि विरुद्ध विभिन्न विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।

१०. सुशासन तथा सेवा प्रवाह

- ❖ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सुशासंलाई चुस्त,दुरुस्त बानउन समय सापेक्ष प्रबिधिमैत्री बनाउदै सेवा प्रवाह लाई जनअपेक्षा अनुरूप छिटो,छरितो,सुलभ,सरल,पहुचयोग्य बनाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आवधिक योजना आगामी आ.व को पहिलो चौमासिक भित्रै बनाइने छ ।
- ❖ डिजिटल नोटिसबोर्ड सेवा लाई सुधार गर्दै लिइनेछ ।
- ❖ प्रबिधिमैत्री पालिका निर्माणको लागि सबै प्रकारका आवश्यक सफ्टवेयरको संचालन तथा ब्यबस्थापन गरिदै लिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली बनाइने छ ।
- ❖ प्रचलित एन कानुन,कार्यविधि,निर्देशिका को परिपालना गर्दै थप आवश्यक कानुन बानाइ लागु गरिने छ ।
- ❖ कार्यालय ब्यबस्थापन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- ❖ कार्यालय अन्तर्गत आन्तरिक राजस्व बृद्धि एवं प्रशासनिक खर्च लाई मितव्ययिता बनाइनेछ ।
- ❖ स्थानीयस्तरमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्न एबम सामाजिक बिकृति विसंगति हरुलाई रोक्न, आवश्यकता अनुसार प्रहरी चौकी पुलु संग समन्वय गरिने छ।
- ❖ गाउँपालिकाको आय र व्ययलाई अझ पारदर्शी बनाइने छ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र संचालित सम्पूर्ण कार्यक्रम हरुको नियमित अनुगमन, समिक्षा, समन्वय बैठक, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, आदि मार्फत सुशासनमा जोड दिइनेछ ।

११. भाषा संस्कृति

- ❖ स्थानीय भाषामा एफ.एम सेवा संचालनको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- ❖ गुम्बा शिक्षालाई प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- ❖ स्थानीय भाषा र लिपिको संरक्षण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

- ❖ स्थानीय भाषामा एफ.एम सेवा संचालनको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

१२. राजस्व तथा वित्तीय ब्यवस्था

- ❖ राजस्व बृद्धी गर्नको लागि करको दर र दायर विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीयवासी लाई कर सम्बन्धि विभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम हरु संचालन गरिनेछन ।
- ❖ एकिकृत सम्पति कर लगाउने सम्बन्धमा अध्ययन गरिनेछ ।
- ❖ जडिवुटी करलाई व्यापक र व्यवस्थित बनाईने छ ।
- ❖ राजश्वलाई अनलाईनमा आवद् गरिने छ ।

१३. सहकारी विकास तर्फ

- ❖ सहकारी क्षेत्रको विकास र विस्तार मार्फत छरिएर रहेको पुँजी लाई एकीकृत गरि उद्यमशिलता मार्फत आत्मनिर्भरता मा जोड दिईने छ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रको सहकारी क्षेत्रलाई स्तरोन्नति गरिने छ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकासको आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी संचालन गरिने छ ।
- ❖ सहकारी संस्था हरुको अनुगमन तथा नियमनको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

१४. राहत तथा सहायता

- ❖ विपदका घटना वाट प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई निश्चित मापदण्ड को आधारमा राहत वितरण गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ दैनिक जीवन निर्वाह गर्न कठिन भएका संरक्षण विहिन, जेष्ठ नागरिक, घरवार विहिन व्यक्ति वा परिवार र संरक्षक वा अभिभावक नभएका अपाडहरुलाई आर्थिक सहायता दिन मापदण्ड तर्जुमा गरिने छ ।
- ❖ आर्थिक विपन्नताको कारण दीर्घरोगहरु जस्तै मुटु मृगौला क्यान्सर पक्षघात उपचार गर्न कठिन भएका नागरीकहरुलाई औषधी उपचार सम्बन्धि मापदण्ड तर्जुमा गरी औषधी उपचार खर्च दिईने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१५. सुचना तथा सन्चार:

- ❖ सबै वडा कार्यालयमा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गर्नको लागि नेपाल टेलिकम र ईन्टरनेट सेवा प्रदायक निकाय संग सम्झौताको प्रकृया अघि वढाईने छ । साथै जि एस एम मोवाईल सेवाको ४ जी सेवा विस्तारको लागि नेपाल टेलिकमले काम शुरु गरीसकेको हुदाँ उक्त कार्य अचिलम्ब सम्पन्न गराईने छ ।
- ❖ स्थानीय भाषा संस्कृति को संरक्षण तथा सवैलाई सुचनाको पहुँचमा ल्याउनको लागि गाउँपालिकाको अग्रसरतामा एफ एम सन्चालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।

अन्त्यमा,

नीति र कार्यक्रम तर्जुमा प्रकृत्यामा आ-आफ्नो भूमिकालाई सफलतापूर्वक निर्वाह गर्दै, अहोरात्र खटिने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरू लाई म हृदय देखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै निति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मत पारित हुनेमा बिवस्त छु । धन्यवाद ।

छिरिङ क्यापे लामा
अध्यक्ष